

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11Ps/6/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118208466
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2118208466.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci spôsobilosti na právne úkony: H. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, U., v konaní zastúpená procesnou opatrovníčkou: J. P.-A., nar. XX.XX.XXXX, W. XXX/XX, U., o návrhu navrhovateľa: S. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, U., na obmedzenie H. W. v spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť H. W., narodenej dňa XX.XX.XXXX, na právne úkony v rozsahu

- samostatného konania a vystupovania pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami, vrátane preberania poštových zásielok,
- udelenia splnomocnenia,
- disponovania s akoukoľvek finančnou čiastkou, bankovým účtom, dôchodkom,
- uzatvárania akýchkoľvek zmlúv majetkovo-právnej povahy, a to najmä zmlúv o prevode vlastníctva k hnutelným a nehnuteľným veciam, kúpnych zmlúv, darovacích zmlúv, zámenných zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecného bremena, zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere,
- uzatvárania dohôd v dedičskom konaní,
- spísania závetu,
- držania oprávnenia riadiť motorové vozidlo a držania zbrojného preukazu,
- uzatvárania manželstva,
- rozhodovania o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osobe a o umiestnení svojej osoby do zariadenia poskytujúceho zdravotnú starostlivosť,
- kandidovania vo voľbách do volených orgánov,
- rozhodovania o mieste svojho trvalého a prechodného bydliska.

II. Súd u s t a n o v u j e S. W., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, U., za opatrovníka pre H. W., narodenú dňa XX.XX.XXXX, ktorý opatrovník je oprávnený a povinný zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, v ktorých bola spôsobilosť opatrovanca obmedzená a je povinný predkladať súdu správy o výkone svojej opatrovníckej funkcie dvakrát ročne vždy k 30.06. a 31.12. kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie a po skončení funkcie je povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 04.10.2018, doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.10.2018, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil jeho dcéru v spôsobilosti na právne úkony.

2. Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že jeho dcéra má od narodenia zdravotné problémy, do štyroch rokov nerozprávala. Do základnej školy nastúpila ako integrovaná, od 3. triedy navštevovala R. základnú

školu. Bola jej diagnostikovaná mentálna retardácia s poruchami správania na báze organického poškodenia. Bola trikrát hospitalizovaná pre ťažkosti v správaní v domácom prostredí a v škole. V súčasnosti je žiačkou 3. ročníka odborného učilišťa, v učebnom odbore obchodná prevádzka - práca pri príprave jedál. Začala sa stretávať s bezdomovcami, je naivná, nechá sa na hocičo nahovoriť, majú obavu, aby nebola zneužitá na úvery a pod.. Na základe uvedeného a po porade s lekármi a po návšteve posudkovej komisie, ako aj z obavy o dcéru, podal navrhovateľ návrh na obmedzenie spôsobilosti jeho dcéry na právne úkony. Vyslovil zároveň súhlas, aby bol ustanovený za jej hmotnoprávneho opatrovníka. Navrhol obmedziť spôsobilosť dcéry na právne úkony tak, že by nebola spôsobilá na žiadne právne úkony týkajúce sa jej majetku, okrem nakladania s finančnými prostriedkami do 30,- eur jednorazovo, maximálne do 200,- eur mesačne, nebola by spôsobilá rozhodovať o svojej liečbe a vykonávať majetkovoprávne úkony - uzatvárať kúpne zmluvy, spotrebiteľské zmluvy, zmluvy o pôžičke, darovacie zmluvy, alebo akékoľvek zmluvy majetkovo právnej povahy, prevádzať svoj majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať a spísať závet. K návrhu navrhovateľ pripojil rodný list, prepúšťacie správy zo dňa 17.06.2010, 21.03.2011 a 19.03.2014, Lekársky nález zo dňa 17.07.2018, Potvrdenie o návšteve školy zo dňa 03.09.2018.

3. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 11Ps/6/2018-16 zo dňa 18.10.2018 bola H. W. ustanovená pre toto konanie procesná opatrovníčka v zmysle § 240 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CSP“).

4. Procesná opatrovníčka uviedla, že súhlasí s podaným návrhom a súhlasí tiež, aby bol za opatrovníka ustanovený navrhovateľ.

5. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 11Ps/6/2018-28 zo dňa 26.11.2018 bol do konania pribratý znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie H. E.. E. J..

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, výsluchom znalca, oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, znaleckým posudkom č. XXX/XXXX, ako aj ostatným obsahom spisu, keď na poslednom pojednávaní pojednával v neprítomnosti osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Zo znaleckého posudku č. XXX/XXXX, vypracovaného znalcom E.. E. J., ako aj z výsluchu znalca vyplýva, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, trpí od narodenia trvalou duševnou poruchou, a to mentálnou retardáciou ľahkého až stredne ťažkého stupňa na báze organického poškodenia mozgu. Ide o poruchu trvalého charakteru, nevyliciteľnú s trvalou negatívnou progresiou do budúcnosti, bez perspektívy pozitívnych zmien, prítomnú u vyšetrovanej do konca života. Uvedená duševná porucha závažne negatívnym spôsobom ovplyvňuje správanie a konanie vyšetrovanej v rodine a v spoločnosti. Je plne odkázaná na starostlivosť svojho okolia (inštitúcie), je potrebná kontinuálna odborná liečba. Nie je schopná samostatnej sociálnej existencie. Nemožno očakávať podstatnejšie zlepšenie, či vyliečenie poruchy, bude prítomná do konca života. Vyšetovaná nie je schopná spravovať svoje záležitosti svojimi vlastnými konaniami pre prítomnosť duševnej poruchy. Toto duševné ochorenie interferuje s jej bazálnym denným fungovaním a existenciou, s jej sociálnou (vrátane právnou) existenciou. Nie je schopná si obstarávať autonómne ani základné potreby bežného dňa, nie je schopná obstarávať si predmety dennej potreby, stravu, ošatenie, ubytovanie. Nie je schopná vykonávať nasledovné právne úkony: nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom v žiadnej miere, disponovať finančnou hotovosťou, bankomatovou (kreditnou) kartou, čiže v žiadnom rozsahu disponovať financiami, uzatvárať majetkové zmluvy, prevody, kúpnopredajné zmluvy, úverové, mandátne a iné zmluvy, vystupovať v súdnych konaniach, samostatne vystupovať pred orgánmi štátnej a miestnej samosprávy, pred orgánmi špecializovanej štátnej správy (napr. zdravotné poisťovne), byť držiteľom oprávnení riadiť motorové vozidlá, byť držiteľom zbrane, uzatvárať manželstvo (či rozvádzať sa), či iné vzťahové zväzky, rozhodovať o svojej medicínskej liečbe, zdravotnej či sociálnej detencii, kandidovať do volieb národnej rady SR, VÚC a miestnej samosprávy, nie je schopná rozhodovať o mieste svojho trvalého, či prechodného pobytu.

8. Navrhovateľ a procesná opatrovníčka so znaleckým posudkom vyslovili súhlas.

9. Súd v konaní vypočul osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, ktorá po potrebnom vysvetlení podstaty konania uviedla, že s návrhom súhlasí a súhlasí aj s ustanovením jej otca za opatrovníka.

10. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

11. Podľa § 10 ods. 1 a 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. (1) Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. (2)

12. Podľa § 231 písm. a) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

14. Podľa § 240 ods. 3 veta prvá CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná.

15. Podľa § 243 ods. 1 a 2 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. (1) Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne. (2)

16. Podľa § 244 CMP, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

17. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. (1) Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka. (2)

18. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

19. Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

20. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

21. Po posúdení zisteného skutkového stavu v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami § 10 ods. 2 OZ a § 231 písm. a) CMP dospel súd k záveru, že zákonné podmienky pre obmedzenie spôsobilosti Patrície Zemkovej na právne úkony sú v tomto prípade splnené, pričom s účinnosťou od 01.07.2016 už úplne pozbavenie spôsobilosti na právne úkony nie je možné. V konaní bolo nesporne preukázané, že menovaná trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, je trvalého charakteru, a v jej dôsledku nie je schopná robiť právne úkony, ktoré súd definoval vo výroku I. rozsudku. Uvedené bolo preukázané výsledkami znaleckého dokazovania v spojení s výsluchom znalca na pojednávaní. Z uvedených dôvodov súd preto vo výroku I. s použitím vyššie citovaných ustanovení zákona obmedzil spôsobilosť menovanej na právne úkony v rozsahu samostatného konania a vystupovania pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, úradmi a inštitúciami, vrátane preberania poštových zásielok, udelenia splnomocnenia, disponovania s akoukoľvek finančnou čiastkou, bankovým účtom, dôchodkom, uzatvárania akýchkoľvek zmlúv majetkovo-právnej povahy, a to najmä zmlúv o prevode vlastníctva k hnutelným a nehnuteľným veciam, kúpnych zmlúv, darovacích zmlúv, zámenných zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecného bremena, zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere, uzatvárania dohôd v dedičskom konaní, spísania závetu, držania oprávnenia riadiť motorové vozidlo a držania zbrojného preukazu, uzatvárania manželstva, rozhodovania o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osobe a o umiestnení svojej osoby do zariadenia poskytujúceho zdravotnú starostlivosť, kandidovania vo voľbách do volených orgánov, rozhodovania o mieste svojho trvalého a prechodného bydliska, pričom spôsobilosť na nevylenené právne úkony

(napríklad aktívne volebné právo) jej zostalo zachované. Súd dodáva, že z dôvodu, že ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu, súd nebol viazaný návrhom a s poukazom na závery znaleckého dokazovania neponechal menovanej spôsobilosť na nakladanie s finančnými prostriedkami v žiadnom rozsahu.

22. Vo výroku II. súd ustanovil menovanej za opatrovníka jej otca, ktorý je vzhľadom na ich blízky rodinný vzťah, znalosť okolností prípadu a osobnú starostlivosť o menovanú najvhodnejšou osobou na prevzatie opatrovníckej funkcie. Navrhovateľ vyslovil súhlas so svojím ustanovením do funkcie opatrovníka, súd ho preto ustanovil opatrovníkom menovanej s tým, že mu zároveň vo výroku rozsudku v zmysle s § 274 ods. 2 CMP vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

23. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

25. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd potom podľa § 52 CMP, keď vo výroku III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, avšak odvolanie podané navrhovateľom a procesnou opatrovníčkou by nebolo právne účinné, nakoľko tieto osoby sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.